

Volda kommune

Utviklingsperspektiv - Trendar og politiske føringar

*Budsjettsamling formannskapet og leiarteamet til rådmannen
5. Oktober 2017*

Rune Sjurgard – rådmann

06.10.2017

Volda kommune

1

Noen globale megatrender

FT BIG READ. POLITICS AND THE ECONOMY

The era of globalisation under a US-led order is drawing to a close. As the lure of false solutions threatens western democracies, the question is whether protectionism and conflict will define the next phase.

By Martin Wolf

It is not true that history cannot learn from history. It cannot in the case of the lessons of the dark period between 1914 and 2016, the worst that has ever befallen humanity. We are living, once again, in an era of strident nationalism and xenophobia. The hopes of a better new world of progress, harmony and democracy, raised by the market opening of the 1980s and the collapse of soviet communism between 1989 and 2011, have turned into ashes.

What lies ahead for the US, creator and guarantor of the post-war liberal order, soon to be governed by a president who repudiates permanent alliances, embraces protectionism and military disaster? What lies ahead for a battered EU, contemplating the rise of "illiberal democracy" in the east, Brexit and the possibility of Marine Le Pen's election to the French presidency?

What lies ahead now that Vladimir Putin's resurgent Russia exerts increasing influence on the world and China has announced that Xi Jinping is not just another capital boss "one leader"?

The contemporary global economic and political system originated as a reaction against the disasters of the first half of the 20th century. The latter, in turn, were caused by the unprecedented, but highly uneven, economic progress of the 19th century.

The transformational forces unleashed by industrialisation stimulated class conflict, nationalism and imperialism between 1914 and 1918, industrialised warfare and the bolshevik revolution ensued. The attempted restoration of the pre-war world war liberal order in the 1920s ended with the great depression, the triumph of Adolf Hitler and the Japanese militarism of the 1930s. This then created the conditions for the catastrophic slaughter of the second world war, to be followed by the communist revolution in China.

In the aftermath of the second world war, the world was divided between two

Warfare and upheaval, from left: Britons are urged to fight in the first world war, Nato is established in 1949, Lehman brothers collapses in 2008 and Donald Trump is elected US president in 2016.

The march to world disorder

Meld. St. 29

(2016–2017)
Melding til Stortinget

Perspektivmeldingen 2017

Perspektivmeldingen er levert, kort før Regjeringen ganske sikkert går av. Burde den ikke heller kommet ved innledningen til perioden?

Sjelden har langtidsperspektivet og politikk hengt så dårlig sammen som i dag

Signert

Einar Lie

professor i økonomisk historie, UiO

Aldri mer meningslos enn nå

Det ligger et omfattende og skarpsindig arbeid bak de programmene og perspektivene som har vært laget i disse 60 årene. Men, som jeg en gang tidligere har påpekt, må vi til-

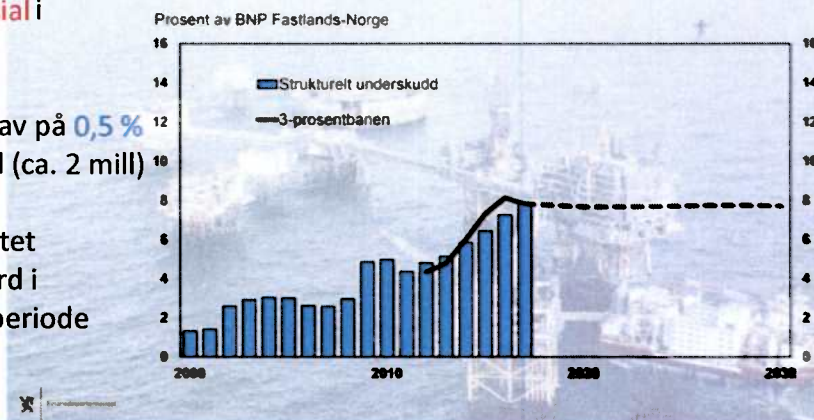
FOTO: Inge Grøn

- Produktivitetskommissjonen: **12 %** **Fondet vil ikke øke like raskt fremover**
effektiviseringspotensial i kommunal sektor

- Statsbudsjett 2017: Krav på **0,5 %** effektivisering 1,2 mrd (ca. 2 mill)

- Påslag på statsbudsjettet gjennomsnittleg 22 mrd i noverande regjeringssperiode
2018: 6 – 7 mrd - ??

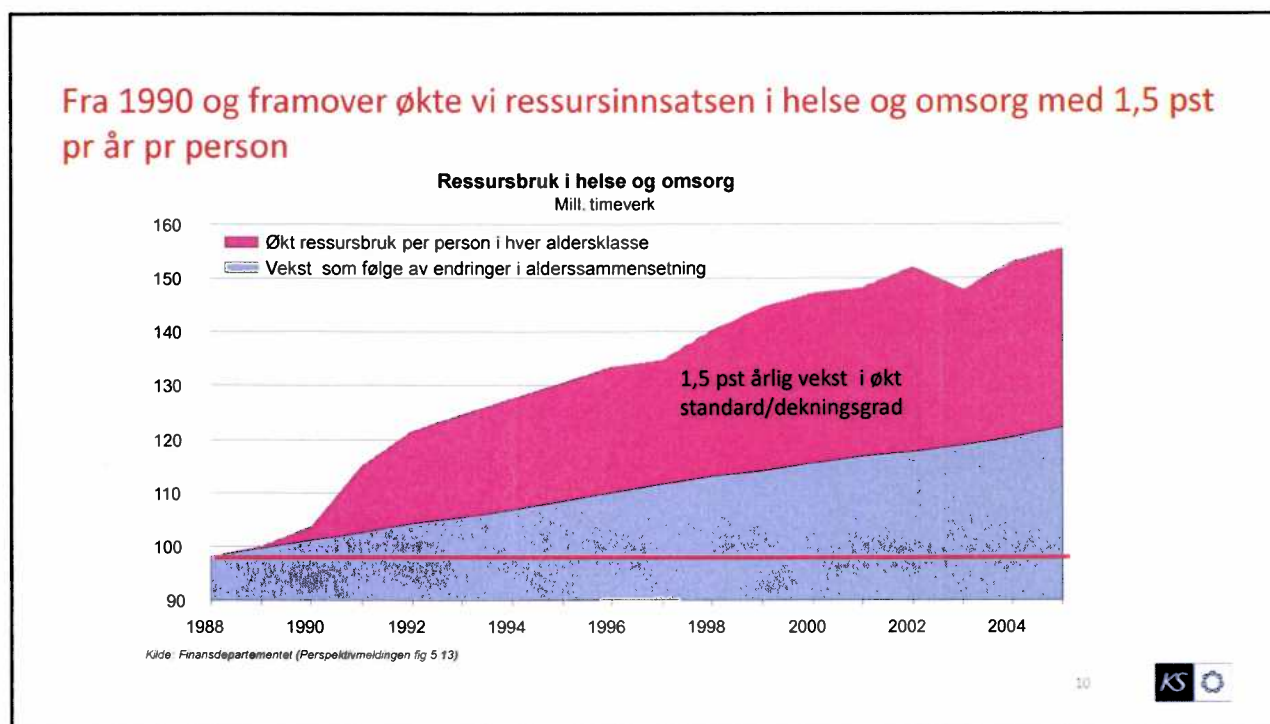
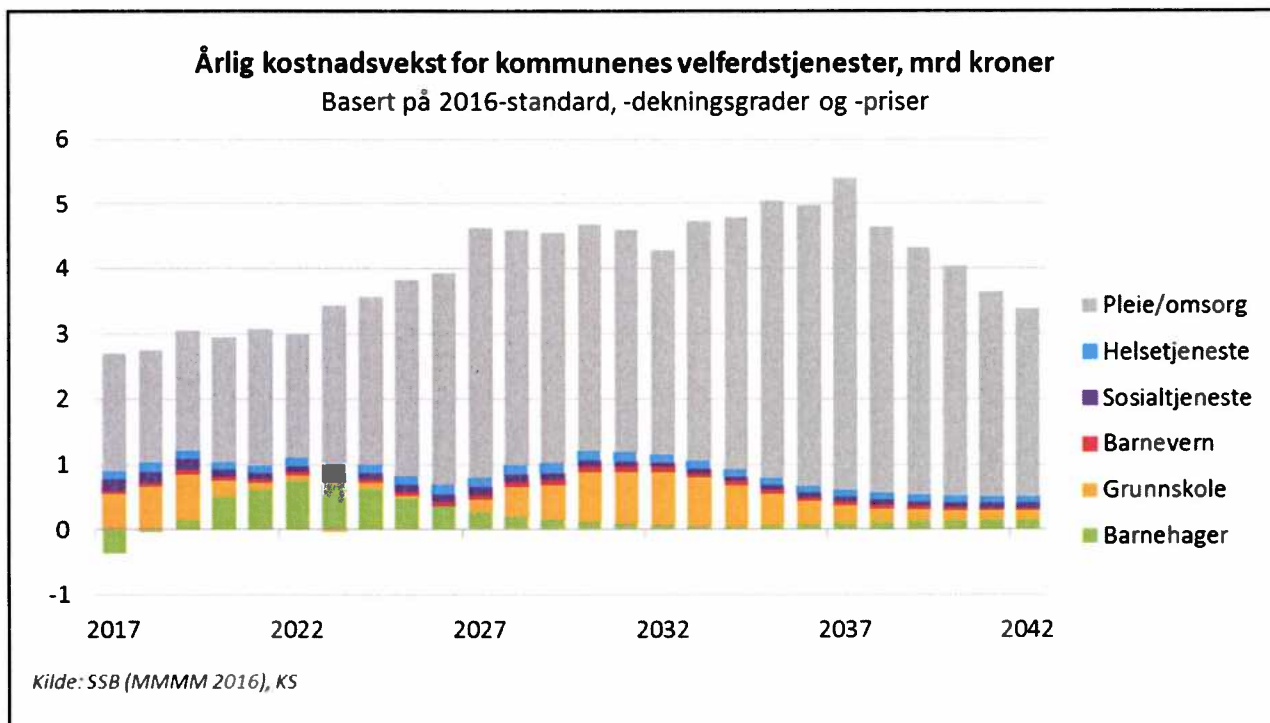
- Offentleg andel av fastlandsøkonomien
- 2008: 51 % - 2016: 58 %

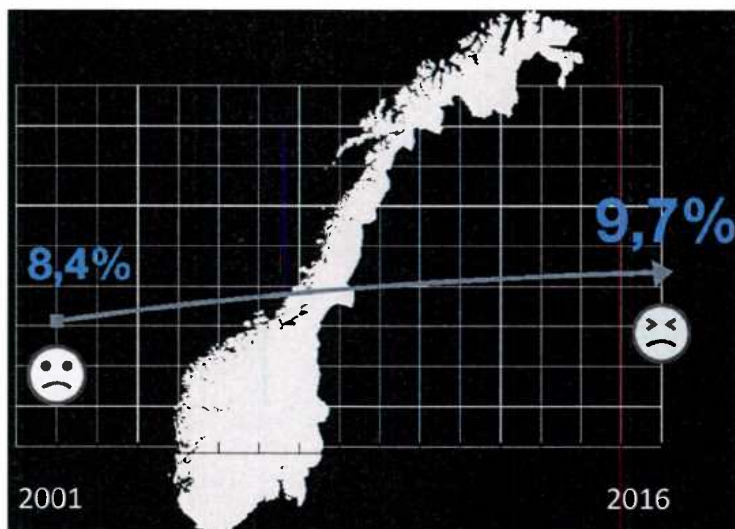
Kap. 9 Effektivisering i offentlig sektor

• «Der man tidligere har kunnet imøtekomme etterspørsel på flere områder samtidig, vil man fremover i større grad måtte prioritere mellom ulike formål. Det kan også bli behov for å nedskalere innsatsen på enkeltområder sammenliknet med i dag»

• «Behovet for prioritering innebærer at det er uheldig å låse fast fremtidige løsninger i form av øremerking, lovfesting og individuelle rettigheter som fritas fra helhetlige prioriteringer og lokale tilpasninger.»

Sjukefråver kommunal sektor

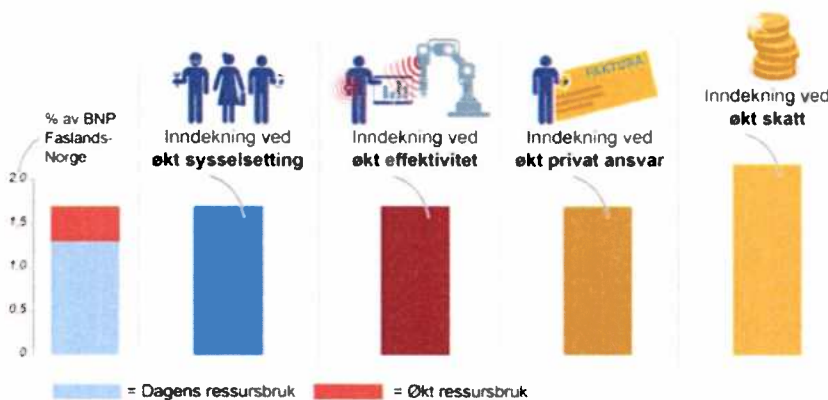

Volda 8,65 %
(1/4 2017)

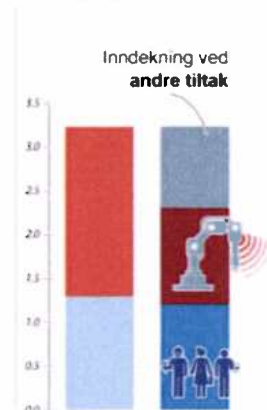

Norge må jobbe mer, og mer effektivt

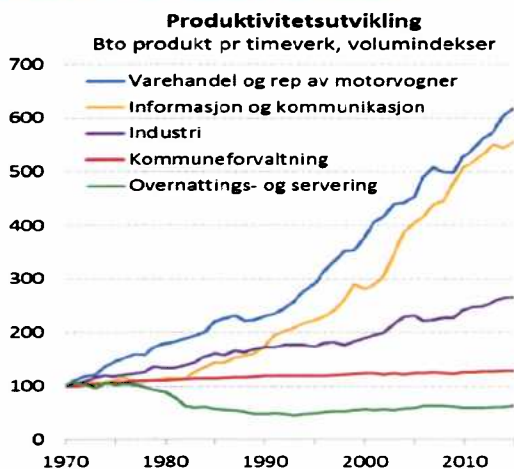
Litt mer enn dagens velferdstilbud

Styrket velferdstilbud

I framtida må kommunesektoren bli mer effektiv, eller vi må begrense veksten i velferdstjenestene

Kilde: SSB

Vi må endre tjenestene slik at vi kan produsere mer/bedre tjenester til lavere kostnad

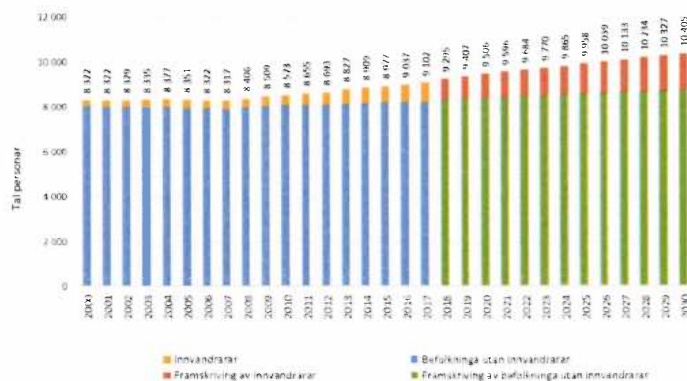
- Stor forskjell i produktivitetsvekst for ulike varer og tjenester
- Forskjellen går ikke mellom produksjon av varer og tjenester
 - men mellom ulike typer tjenesteproduksjon
 - og ikke om de produseres offentlig eller privat
- Ny teknologi revolusjonerte telesektoren

13

Demografi

Folketalsutvikling, 2000 til 2017 og framskriving til 2030

Volda kommune

Kilde: SSB, PANDA

14

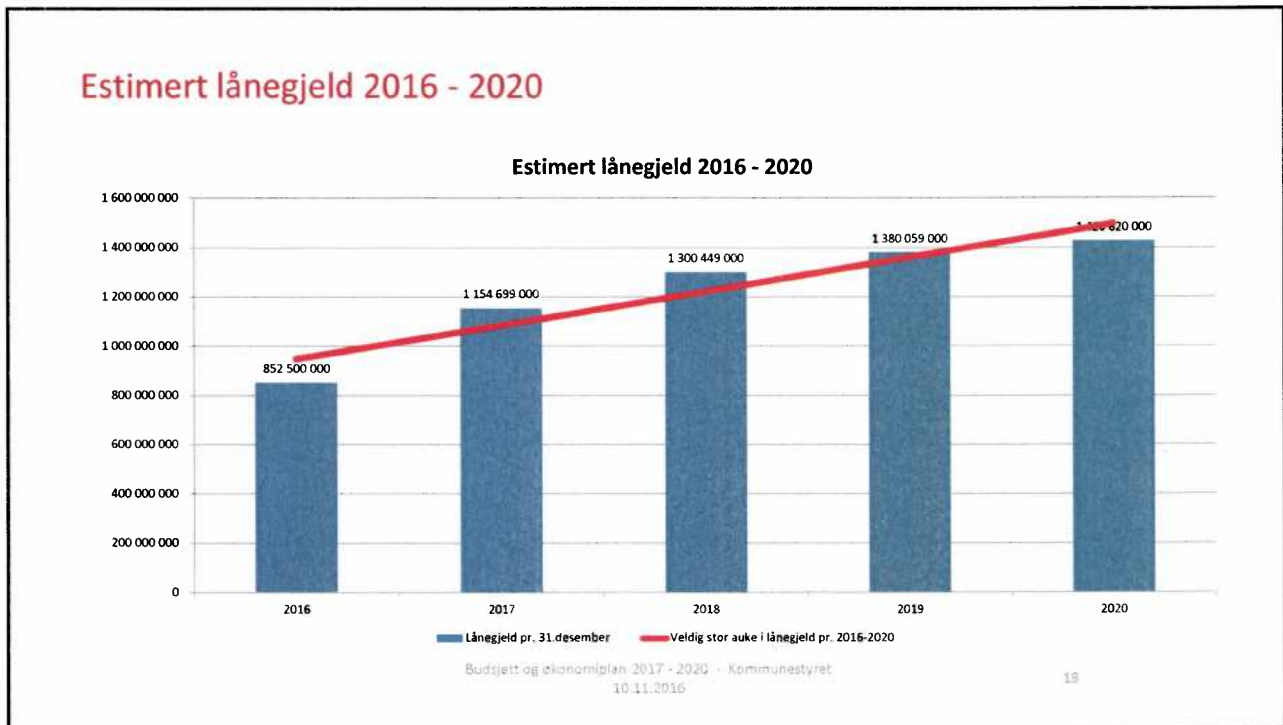
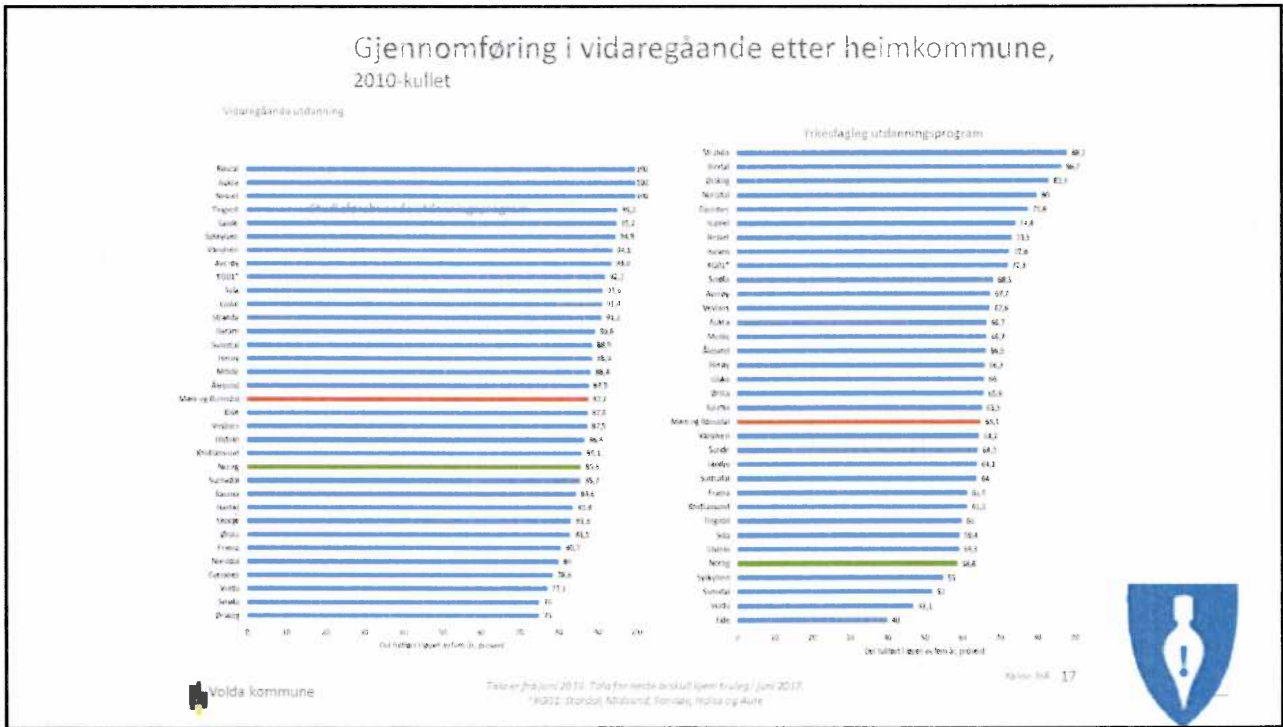
	2004	2014	Endring 2004–2014	Endring % 2004–2014
Dalsfjord	872	751	-121	-13,9 %
Folkestad	641	556	-85	-13,3 %
Austefjord	407	336	-71	-17,4 %
Sum bygdene	1920	1643	-277	-14,4 %
Sentrum	6457	7266	809	12,5 %
Heile kommunen	8377	8909	532	6,4

Mykje av nedgangen på bygdene er barn og unge. Volda kommune har fått om lag 15 mill. kr. mindre tilskot pr. år til barnehage/skule i løpet av 5 år. pga relativ nedgang

Utvikling av demografi fram mot 2040

	2016	2017	2018	2019	2020	2025	2030	2035	2040	Auke i %
0 år	88	93	95	99	101	104	101	97	95	7,9
1-5 år	472	464	477	496	504	558	560	548	531	12,5
6-12 år	824	827	807	789	787	741	815	829	855	3,8
13-15 år	326	337	342	361	361	350	327	362	367	12,6
16-19 år	512	488	478	458	467	509	476	480	506	-1,2
20-44 år	2968	3037	3087	3125	3132	3221	3310	3271	3169	6,8
45-66 år	2416	2435	2448	2453	2464	2437	2465	2571	2716	12,4
67-79 år	975	1006	1039	1061	1090	1187	1230	1238	1296	32,9
80-89 år	340	341	339	348	344	415	529	587	610	79,4
>90 år	116	117	114	109	113	96	93	121	152	31
Totalt	9037	9145	9226	9299	9363	9618	9896	10104	10257	13,5

Nokre hovudutfordringar

- Høgt sjukefråver
- Høg deltidsandel
- Stort framtidig kompetanse- og rekrutteringsbehov
- vi treng fleire som må jobbe meir
- Behov for å tenkje nytt om organisering og oppgåveløysing/innovasjon
- Effektivisering: «meir for mindre»
- Kan inkludering av fleire som står utanfor arbeidslivet bidra til å løyse eller forsterke utfordringane
- Velferdsutgiftene aukar meir enn inntektsveksten
- Veksande kapitalutgifter reduserer handlingsrommet
- Nye behov og satsingar må løysast innanfor egne ressursar

Ny kommune gir moglegheiter

- «byggje ny kommune»

- satsingsområde - Nye Volda

Syssetting – skape nye arbeidsplassar

Digitalisering

Kompetanseutvikling

Auka verdiskaping

